

3

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין נ"א

והא דינין קום עשה. משפט הוא וקא חשיב: ומשני קום עשה ושז אל תעשה הוא. קום עשה משפט ושז ואל תעשה עול אפילו אינו מלוה לעשות משפט והוא יושב ובטל מזהר הוא שלא לעשות עול ואזהרת לא תעשו עול (ויקרא י"ט) אינה קום עשה משפט אלא לחוד קיימא שז והבטל מלא תעשה עול אצל אזהרת תורה אור

והא דינין קום עשה הוא וקא חשיב קום עשה ושז אל תעשה *ואמר ר' יוחנן ***עובד כוכבים שעוסק בתורה חייב מיתה** *שנאמר *תורה צוה לנו משה מורשה לנו מורשה ולא להם וליחשבה גבי שבע מצות מ"ד מורשה מיגזל קא גזיל לה מאן דאמר *מאורסה דינו כנערה המאורסה דבסקילה מיתיבי היה *ר"מ אומר מניין שאפילו עובד כוכבים ועוסק בתורה שהוא ככהן גדול שנאמר *אשר יעשה אותם האדם וחי בהם כהנים לויים וישראלים לא נאמר אלא האדם הא למדת שאפילו עובד כוכבים ועוסק בתורה הרי הוא ככהן גדול התם בשבע מצות דידהו: ר' חנינא בן גמליאל אומר אף הדם מן החי: ת"ר *אך בשר בנפשו דמו לא תאכלו זה אבר מן החי רבי חנינא בן גמליאל אומר אף הדם מן החי מ"ט דרבי חנינא בן גמליאל קרי ביה בשר בנפשו לא תאכל דמו בנפשו לא תאכל ורבנן ההוא *למישרי שרצים הוא דאתא כיוצא בדבר אתה אומר *רק חזק לבלתי אכל כי הדם הוא הנפש וגו' [*] (רק חזק לבלתי אכל כי הדם זה אבר מן החי כי הדם הוא הנפש זה דם מן החי) ורבנן ההוא לדם הקזה שהנשמה יוצאה בו הוא דאתא למה לי למיכתב לבני נח ולמה לי למשני בסיני בדר' יוסי בר' חנינא דא"ר יוסי בר' חנינא כל מצוה שנאמרה לבני נח ונשנית בסיני לזה ולזה נאמרה לבני נח ולא נשנית בסיני לישראל נאמרה ולא לבני נח ואנו אין לנו אלא גיד הנשה ואליבא דר' יהודה אמר מר כל מצוה שנאמרה לבני נח ונשנית בסיני לזה ולזה נאמרה אדרבה מדנשנית בסיני לישראל נאמרה ולא לבני נח מדאיתני עבודת כוכבים בסיני ואשכחן דענש עובדי כוכבים עילויה ש"מ לזה ולזה נאמרה: לבני נח ולא נשנית בסיני לישראל נאמרה ולא לבני נח: אדרבה מדלא נישנית בסיני לבני נח נאמרה ולא לישראל ליבא מידעם דלישראל שרי *ולעובד כוכבים אסור ולא והרי יפת תואר החם משום דלא בני כיבוש נינהו והרי פחות משה פרושה התם *משום דלא בני מחילה נינהו: כל מצוה שנאמרה לבני נח ונישנית בסיני לזה ולזה נאמרה והרי

והא דינין קום עשה. משפט הוא וקא חשיב: ומשני קום עשה ושז אל תעשה הוא. קום עשה משפט ושז ואל תעשה עול אפילו אינו מלוה לעשות משפט והוא יושב ובטל מזהר הוא שלא לעשות עול ואזהרת לא תעשו עול (ויקרא י"ט) אינה קום עשה משפט אלא לחוד קיימא שז והבטל מלא תעשה עול אצל אזהרת תורה אור

לא תשבות על כרחיך אינה אלא קום עשה: מורשה לנו. ולא להם ואיכא משום גזל כדמפרש: מורשה מאורסה- אמורתי איכא דדרשי צהו גבי עם הארץ צפרק אלו עוברין בפסחים (דף מט:): מיגזל קא גזיל לה. והא קא חשיב גזל וכן נערה המאורסה להא בכלל גילוי ערויות הוא: האדם. ר"מ דלית ליה אתם קרוין אדם ולא עובדי כוכבים קרוין אדם ור"ש היא דדרש לה במסכת יבמות (דף ס"א): בשבע מצות דידהו. עוסקין בהלכות אותן שבע מצות להיות בקיאותן בהן: בשר. בעוד נפשו קיימת לא תאכלו זהו אבר מן החי ודמו לדרשא אחרת לא למשרי אבר מן החי דשרטים כדלקמן בשמעתין: כיוצא בדבר אתה אומר. שאף ישראל הוזהרו על דם מן החי בסיני ומשום חיות רבי חנינא קאמר לה: כי הדם הוא הנפש ולא תאכל הנפש עם הבשר כו'. כלומר לא תאכל הדם הנזכר בראש המקרא בעוד הנפש עם הבשר: ורבנן ההוא. דסמך דם לאזהרת אבר מן החי לא למשרי משום חיות סמכי' אלא למישרי דם הקזה שהנפש יולאה בו משום דם הוא דסמכי' דלא תימא אזהרת דם גבי וזבחת מזבקה ומלאך כתיב (דברים י"ג) דם שחיטה הוא דהוי דם אצל דם הקזה לא הוי דם להכי אקשייה לאבר מן החי מה אבר מן החי אסור מחמת איסורו אף דם מן החי מזהר עלה משום דם ובלבד שיהא דם הנפש אצל דם הקזה שאין הנפש יולאה בו אינו קרוי דם אצל איסור חיות לא נזכר בו ולא בשום דם ובכריתות (דף כ"ב) מפרש איזהו דם הקזה שהנפש יולאה בו מטיפה המשחרת ואיך משהוא מתחיל ללאת שחור: למה לי למכתב. אבר מן החי בסיני ובני נח אטו ישראל משום דקבלו תורה ילאו מכלל מנ"ה הראשונים בשלמא עבודת כוכבים וגילוי ערויות בסיני למילתייהו נשנית לפי שלא פרוש כ"כ בבני נח על אלו עבירות *עושקן עליהם וכן בערויות לפרש עושקן אלא אבר מן החי למה לי לאזהרות: לזה ולזה נאמרה. כדמפרש לקמן מדנשנית עבודת כוכבים וגילוי ערויות בסיני ואשכחן דליענש עובדי כוכבים עלייהו אף לאחר מתן תורה כדכתיב (דברים י"ח) לא ימלא בך מעביר צט

[פ"י חוספות תגינה יג"ד"ה אין מוסרין]

[בכריתות נ"ג פסחים מט: ב"ק נ"ה ע"ג]

[לעיל מ.]

[ג"ל רבני נח] ס"א עששים

[לעיל מ.]

אלא האדם. פרש"י ולית ליה לר"מ אתם קרוין אדם וקשה דבפ"ק דכריתות (דף י"ז) פטר סך משמן המשחה לעובד כוכבים ומשמע דהוי טעמא משום דכתי' על בשר אדם לא יסך אתם קרוין אדם מיהו מלינו למימר דטעמא משום דכל שיטתו בסך ישנו בכל יסך וכל שאינו בסך אינו בכל יסך ור"ס דגרסי הכא רבי ירמיה ור"ת מפרש דיש חילוק בין אדם להאדם (כי אדם רלווג ע"ד היתרון לאדם המעולה ומעוטרת בתורת ה') תדע דלא מיייתי צפרק הבא על יבמותו (יבמות דף ס"א ושם) מדכתיב במלרים כל האדם והבהמה (שמות ט) והא דקאמר הכא כהנים לויים וישראלים לא נאמר ה"ק לא נאמר אדם דלישתמע כהנים לויים וישראלים וה"ר משולם פ"י דוקא גבי פורענות קורא אותם אדם דאין ראוי לכחוש שם ישראל אצל גבי האדם וחי בהם ה"ל למכתב כהנים לויים וישראלים כמו שרגיל בכל מקום כדכתיב (ויקרא כ"א) אמור אל הכהנים (במדבר י"ח) ואל הלויים תדבר (שמות י"ד) דבר אל בני ישראל והכי איתא במדרש ויכולו מה אקוב לא קבה אל שלא הזכיר שמו על פורענות אדם כי יהיה בעור בשרו נגע לרעת כי תהיה באדם ולא בישראל אלה יעמדו לברך את העם וגבי פורענות אלה יעמדו על הקללה והא דפריך התם מהגך קראי אף ע"ג לעובדי כוכבים נמי קרויים אדם מ"מ פריך ספיר כיון שמכנה גבי פורענות את ישראל באדם היכא דלא חיירי אלא בעובדי כוכבים לא היה לו לקרותן אדם: *אף דם מן החי. ולרבנן אבר מן החי וקשה דתנא דלעיל (דף י"ז) (דדריש) דנ"ל אבר מן החי מחלל תאכל ולא מוקי האי קרא אלא למישרי שרצים כדנפקא לקמן מי שדמו חלוק מצשרו:

והא דינין קום עשה הוא וקא חשיב קום עשה ושז אל תעשה *ואמר ר' יוחנן ***עובד כוכבים שעוסק בתורה חייב מיתה** *שנאמר *תורה צוה לנו משה מורשה לנו מורשה ולא להם וליחשבה גבי שבע מצות מ"ד מורשה מיגזל קא גזיל לה מאן דאמר *מאורסה דינו כנערה המאורסה דבסקילה מיתיבי היה *ר"מ אומר מניין שאפילו עובד כוכבים ועוסק בתורה שהוא ככהן גדול שנאמר *אשר יעשה אותם האדם וחי בהם כהנים לויים וישראלים לא נאמר אלא האדם הא למדת שאפילו עובד כוכבים ועוסק בתורה הרי הוא ככהן גדול התם בשבע מצות דידהו: ר' חנינא בן גמליאל אומר אף הדם מן החי: ת"ר *אך בשר בנפשו דמו לא תאכלו זה אבר מן החי רבי חנינא בן גמליאל אומר אף הדם מן החי מ"ט דרבי חנינא בן גמליאל קרי ביה בשר בנפשו לא תאכל דמו בנפשו לא תאכל ורבנן ההוא *למישרי שרצים הוא דאתא כיוצא בדבר אתה אומר *רק חזק לבלתי אכל כי הדם הוא הנפש וגו' [*] (רק חזק לבלתי אכל כי הדם זה אבר מן החי כי הדם הוא הנפש זה דם מן החי) ורבנן ההוא לדם הקזה שהנשמה יוצאה בו הוא דאתא למה לי למיכתב לבני נח ולמה לי למשני בסיני בדר' יוסי בר' חנינא דא"ר יוסי בר' חנינא כל מצוה שנאמרה לבני נח ונשנית בסיני לזה ולזה נאמרה לבני נח ולא נשנית בסיני לישראל נאמרה ולא לבני נח ואנו אין לנו אלא גיד הנשה ואליבא דר' יהודה אמר מר כל מצוה שנאמרה לבני נח ונשנית בסיני לזה ולזה נאמרה אדרבה מדנשנית בסיני לישראל נאמרה ולא לבני נח מדאיתני עבודת כוכבים בסיני ואשכחן דענש עובדי כוכבים עילויה ש"מ לזה ולזה נאמרה: לבני נח ולא נשנית בסיני לישראל נאמרה ולא לבני נח: אדרבה מדלא נישנית בסיני לבני נח נאמרה ולא לישראל ליבא מידעם דלישראל שרי *ולעובד כוכבים אסור ולא והרי יפת תואר החם משום דלא בני כיבוש נינהו והרי פחות משה פרושה התם *משום דלא בני מחילה נינהו: כל מצוה שנאמרה לבני נח ונישנית בסיני לזה ולזה נאמרה והרי

ורבנן ההוא לדם הקזה. צפרק גיד הנשה (חולין ק"א) מוקי לה דאבר מן החי טהור בין בטמאים בין בטמאים והכא דמוקים לה לדם הקזה כמ"ד התם (דף ק:) אינו טהור אלא בטמאים: **נאמר** לבני נח. עובד כוכבים ששבת לא שייך כאן לישראל הוזהרו לשבות: **ריבא** מידעם דלישראל שרי. בדבר שהוא מלוה לישראל לא אמרינן הכי בעובד כוכבים ששבת חייב ולישראל מלוה אף על גב דבשני ששבת אין מלוה לישראל מ"מ יש עליו מלות שציתת שבת ועל העובדים עובד כוכבים חייב וישראל פטור אע"ג דפטור מ"מ לא שרי מיהו קשה דאמרינן צפרק בן סורר ומורה (לקמן דף ע"ב) ילא ראשו אין טוענין בו דאין דוחין נפש מפני נפש אצל קודם

שלא ראשו החי פושטת ידה וסתכחו לאזכרים ומולאה כדי להגיל את אמו וכה"ג בעובד כוכבים אסור כיון שהוזהרו על העובדים וי"ל דהא נמי בישראל מלוה כדי להגיל ואפשר דאפילו בעובד כוכבים שרי: והא

כל כי את כל הוציא קודשא בריך הוא תורה לישראל לא שקלינהו להך מצבי נח וכדקיימי להו קיימי וכל שלא נשנית בסיני נאמר לישראל ולא לבני נח מסיני ואיך אף על גב דעד

סיני נלטו עליה מדלא הדר תנייה בסיני כדאיתא בעבודת כוכבים ובגילוי ערויות דאשכחן דליענש עובדי כוכבים עלייהו שמע מינה ישראל שילאו לקדושה עמדו באיסורן אצל עובדי כוכבים נטלן מהן ולקמן פריך דילמא להכי לא נשנו לבני נח הוא דאסורי ולא לישראל ומשני ליבא מידי דלישראל שרי ולעובדי כוכבים אסור כששילאו מכלל בני נח להתקדש ילאו ולא להקל עליהם ולזה ליבא למימר דא"כ אמאי אתני עבודת כוכבים הילכך על כרחיך אותה שלא נשנית אינה בבני נח הילכך אם לא נשנית אבר מן החי הוא אמאי נטלוה מצבי נח ממדת תורה ואיך: ואנו אין לנו. אזהרה בבני נח ולא נשנית בסיני אלא גיד הנשה: והליבא דרבי יהודה. דאמר צפרק גיד הנשה (חולין דף ק:) מצבי יעקב נאמר גיד הנשה שהיו בני נח קודם מתן תורה ורבנן פליגי ואמרו בסיני נאמר ולא להם אלא שנכתב במקומו. ואחר מתן תורה כחבו משה במקום המעשה על העתיד לידע מחיזה טעם נאמר להם ולרבי יהודה גופיה לישראל נאמר ולא לשאר בני נח דהא בני ישראל כתיב והא דקאמר הכא דאותן העומדות באיסורן לבני נח לעולם הוצרך לטותן בסיני לאו משום דא"כ לא אזהרניהו הוה אמאי נגמר מגיד הנשה דלא נשנית ולישראל נאמר ולא לבני נח דמהא ליבא למיגמר שהרי לא נאמרה אלא לישראל ובעוד שהיו בני נח נמי להם נאמר ולא לאזכרים אלא מודאתני עבודת כוכבים הוה גמרינן להו: ואשכחן דליענש עובד כוכבים עלייהו. שבע אומות כדכתיב לא ימלא בך מעביר צטו וזהו אבר מן החי וקא חשיב: ומשני קום עשה ושז אל תעשה הוא. קום עשה משפט ושז ואל תעשה עול אפילו אינו מלוה לעשות משפט והוא יושב ובטל מזהר הוא שלא לעשות עול ואזהרת לא תעשו עול (ויקרא י"ט) אינה קום עשה משפט אלא לחוד קיימא שז והבטל מלא תעשה עול אצל אזהרת תורה אור

והא דינין קום עשה הוא וקא חשיב קום עשה ושז אל תעשה *ואמר ר' יוחנן ***עובד כוכבים שעוסק בתורה חייב מיתה** *שנאמר *תורה צוה לנו משה מורשה לנו מורשה ולא להם וליחשבה גבי שבע מצות מ"ד מורשה מיגזל קא גזיל לה מאן דאמר *מאורסה דינו כנערה המאורסה דבסקילה מיתיבי היה *ר"מ אומר מניין שאפילו עובד כוכבים ועוסק בתורה שהוא ככהן גדול שנאמר *אשר יעשה אותם האדם וחי בהם כהנים לויים וישראלים לא נאמר אלא האדם הא למדת שאפילו עובד כוכבים ועוסק בתורה הרי הוא ככהן גדול התם בשבע מצות דידהו: ר' חנינא בן גמליאל אומר אף הדם מן החי: ת"ר *אך בשר בנפשו דמו לא תאכלו זה אבר מן החי רבי חנינא בן גמליאל אומר אף הדם מן החי מ"ט דרבי חנינא בן גמליאל קרי ביה בשר בנפשו לא תאכל דמו בנפשו לא תאכל ורבנן ההוא *למישרי שרצים הוא דאתא כיוצא בדבר אתה אומר *רק חזק לבלתי אכל כי הדם הוא הנפש וגו' [*] (רק חזק לבלתי אכל כי הדם זה אבר מן החי כי הדם הוא הנפש זה דם מן החי) ורבנן ההוא לדם הקזה שהנשמה יוצאה בו הוא דאתא למה לי למיכתב לבני נח ולמה לי למשני בסיני בדר' יוסי בר' חנינא דא"ר יוסי בר' חנינא כל מצוה שנאמרה לבני נח ונשנית בסיני לזה ולזה נאמרה לבני נח ולא נשנית בסיני לישראל נאמרה ולא לבני נח ואנו אין לנו אלא גיד הנשה ואליבא דר' יהודה אמר מר כל מצוה שנאמרה לבני נח ונשנית בסיני לזה ולזה נאמרה אדרבה מדנשנית בסיני לישראל נאמרה ולא לבני נח מדאיתני עבודת כוכבים בסיני ואשכחן דענש עובדי כוכבים עילויה ש"מ לזה ולזה נאמרה: לבני נח ולא נשנית בסיני לישראל נאמרה ולא לבני נח: אדרבה מדלא נישנית בסיני לבני נח נאמרה ולא לישראל ליבא מידעם דלישראל שרי *ולעובד כוכבים אסור ולא והרי יפת תואר החם משום דלא בני כיבוש נינהו והרי פחות משה פרושה התם *משום דלא בני מחילה נינהו: כל מצוה שנאמרה לבני נח ונישנית בסיני לזה ולזה נאמרה והרי

והרי

ק"ב א מ"י פ"י מה"י מלכים ס"א:

כ"י וצ"י איתא אמר ר"י

דגהות הגר"א [א] נ"מ רק חזק לבלתי אכול דם זה אבר מן החי כי הדם הוא הנפש נמחק:

[ע"פ חוס' יבמות ס"א ד"ה ואין]

גליון הש"ס נ"מ עובד כוכבים שעוסק בתורה ע"י תגינה דף י"ג ע"א חוס' ד"ה אין:

יום טוב פרק שני ביצה כא

כא

עין משפט
נר מצוה

הוראה על מנת להקטיר כו'. כלומר ויקטיר אימורין לערב ולא יקטירם היום: לכתחלה לא. הואיל ולא יאכל בשר היום: שאני שבות שבת. החמירו חכמים בדבריהם בשבת מצוים טוב: מה בין זה לגדר וגדבה. שהלחין לו והלחין לגבוה ואסור לשוחטן מפני חלק גבוה: עורבא פרח. עורב הפרוח תורה אור

אבל נדרים ונדבות כי קא זכו משלחן גבוה קא זכו. כהנים בחזה ושוק והישראל צבצור משלחן גבוה כעבד שטוטל פרס מרבו כן פרש"י ואפי' לרב יוסי הגלילי דקאמר קדשים קלים ממוון בעלים הן צבצ"ק (דף 97 יב): ואפי' לאחר *זריקה קאמר דממוון בעלים הם רק במהותם כהנה מ"מ אורו ממוון זכה משלחן גבוה דהא עיקר הקרבן צבצול גבוה והלקך נהי דהוי ממונו לקדש בו את האשה מ"מ כל העבודות ללורך גבוה הם עושים: **עיסה** חליה של נכרי וחליה של ישראל. ואם האמר והאמר לעיל רבי שמעון בן אלעזר אומר ממלחה אשה תנור פת ואע"פ שאינה לריכה אלא לפת אחס מפני שהפת נאפית יפה בזמן שהתנור מלא ושרי לאפות ב"ט אפי' לכתחילה וכי תימלא דחתיא לת"ק והא הלכתא כר' שמעון דמתיר *ויש לומר דשאיני התם דכל הפת של ישראל שהרשות בידו לאכול כל אחד ואחד או זה או זה ועוד דלמא מקלעי ליה אורחים אכל הכא דחליה של נכרי אסור לאפות ב"ט:

סב א מיי פ"א מהל' י"ט הלכה יד סמג לאוין עה עוש"ע ח"ח סי' תלח סעיף יא: ז"ל שמיטה. מהרש"א סג ב מיי טס סמג טס עוש"ע ח"ח סי' תקי סעיף ו: סד ג מיי פ"ו מהלכות בכורים הלכה ט עוש"ע י"ד סי' טל סעיף ט:

[97 יב]

סד ד מיי פ"א מהל' י"ט הלכה יד סמג טס עוש"ע ח"ח סי' תקי סעיף ג: סו ה מיי פ"ו מהלכות בכורים הלכה ט עוש"ע ח"ח סי' תנד סעיף ג: [ועיי' תוס' פסחים מז. סד"ה עד שתאפה וכו' יתיישב קושיא חספוס דהכל]

סו ו מיי פ"א מהל' י"ט הלכה טו: סז ח מיי טס הל' יד עוש"ע ח"ח סי' תקי סעיף ג:

רבינו חננאל

ע"מ להקטיר אימורין לערב דייקנין מינה דאי עבר אין דקתני אש זרק הורצה אבל לכתחלה לא בייש"א לרבה דאמר זרק בשר כרי לחתיר בשר לאכילה כיון דבשבת לאו בר אכילה הוא לפיכך אינו זורק לכתחלה אלא לרבה בר רב הונא דאמר זורק הדם כרי להקטיר אימורין לערב אפי' אינו זורק לכתחלה הלא יקטיר אימורין לערב ועלתה לו בקרישא איב"ע ית אמר לך רבה בר רב הונא כי קאמינא בשבת דיו"ט שהוא קל לפיכך זורק אפילו לכתחלה אבל שבות דשבת דחמירא לא. עורבא פרח לשון נאי ופחיתות היא כלומר דעת זו דעת נערים ששוקין בעורבין. היום סמכוני באשישות כלומר היום סמכו אותי בשיבתה. ואסיקנא לרבתי רב חסדא בהמה חציה של נכרי וחציה של ישראל פותר לשוחטת ביו"ט דאי אפשר לאכול ממנה כות בלא שחיטה ולא דמיא לנדרים ונדבות דהני משלחן גבוה זכו. אבל עיסה חציה של נכרי וחציה של ישראל אסור לאפותה ביו"ט מ"מ אפשר דפלגו לה בליש' ומתבין עליה סהא עיסת כלבים בומן שהרועים אוכלין ממנה הייבין בחלה ומערבין ומשחתפין בה ומברכין ומזמנין עליה ונאפת ביו"ט ואדם יוצא בה ב"ח בפסח ואמאי נאפת אותה עיסה חלק הכלבים ביו"ט הא אפשר לחלק העיסה

הורצה על מנת להקטיר אימורין לערב אם זרק דיעבד אין לכתחלה לא בשלמא לרבה ניהא אלא לרבה בר רב הונא קשיא קשיא ואיבעית אימא שאני שבות שבת משבות י"מ: בעא מניה רב אויא סבא מרב הונא בהמה חציה של נכרי וחציה של ישראל מהו לשחטה ביו"ט אמר ליה *מותר *אמר ליה וכי כה בין זה לנדרים ונדבות אמר ליה *עורבא פרח כי נפק אמר ליה רבה בריה לאו היינו רב אויא סבא דמשחבת ליה מר בגויה דגברא רבה הוא אמר ליה יומה אעביר ליה *אני היום סמכוני באשישות רפדוני בתפוחים ובעא מינאי מלתא דבעיא טעמא וטעמא מאי בהמד חציה של נכרי וחציה של ישראל מותר לשחטה ביו"ט דאי אפשר לכזית בשר בלא שחיטה אבל נדרים ונדבות אסור לשחטן ביו"ט דכהנים *כי קא זכו משלחן גבוה קא זכו: אמר רב חסדא בהמה חציה של נכרי וחציה של ישראל מותר לשחטה ביום טוב דאי אפשר לכזית בשר בלא שחיטה יעיסה חציה של נכרי וחציה של ישראל אסור לאפותה ביו"ט דהא אפשר ליה למפלגה בלישה מתיב רב הונא בר תיילאי *יעיסת כלבים בזמן שהרועין אוכלין ממנה חייבת בחלה ומערבין בה ומשחתפין בה ומברכין עליה ומזמנין עליה ונאפת ביו"ט יאדם יוצא בה ידי חובתו בפסח ואמאי והא אפשר ליה למפלגה בלישה שאני עיסת כלבים הואיל ואפשר לפייסן בנבלה ומי אית ליה לרב חסדא הואיל והא אתמר *האופה מיו"ט לחול רב חסדא אמר לוקה רבה אמר אינו לוקה רב חסדא אמר לוקה לא אמרין הואיל ומקלעי ליה אורחים חזי ליה השתא נמי חזי ליה רבה אמר אינו לוקה 'אמר' הואיל אלא לא תימא הואיל ואפשר אלא כגון דאית ליה נבלה דודאי אפשר לפייסן בנבלה: בעו מניה מרב הונא הני בני באגא דרמו עלייהו קמחא דבני חילא מהו לאפותה ביו"ט אמר (*ליה) *חזינא אי יהבי ליה רפתא לינוקא ולא קפדי כל חדא וחדא חזינא לינוקא ושרי ואי לאו אסור והתניא *מעשה בשמעון התימני שלא בא אמש לבית המדרש בשחרית מצאו [ר'] יהודה בן בבא אמר לו מפני מה לא באת אמש לבית המדרש אמר לו בלשת באה לעירנו ובקשה לחטוף את כל העיר ושחמנו להם עגל והאכלנום ופארנום לא יצא שרכם בהפסדכם שהרי אמרה תורה *לכם ולא לעובדי כוכבים ואמאי הא חזי למיכל מניה *אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם

ממשימך שנאמר לכל נפש שומע אני אפילו נפש בהמה במשמע כענין שנאמר ומכה נפש בהמה ישלמנה תלמוד לומר לכם לכם

פרק המלניע (דף 97 אה וסס) הרודה חלות דבש ביום טוב סופג ארבעים וחמאי לוקה לרבה דלמא הכא הואיל וכו' התם נמי נימא הואיל ומקלעי אורחים וכו' ואין לומר דשאיני התם דאפשר לעשותו מעיי"ט דלענין אוכל נפש אין לחלק בין אפשר ללא אפשר כדפרישית בריש מילתין (דף 97 ג) גבי רב יוסף דלמא משום פירות הנושקין ויש לומר דמייירי שהדבש הדבש ואינו ראוי לאכילה אלא לכתושה דגמלי ח"כ שחלש חלות דבש סמוך לחטכה ולא היה שהות אפי' באו אורחים לחלקן: לכס

העיר ושחמנו להם עגל והאכלנום ופארנום לא יצא שרכם בהפסדכם שהרי אמרה תורה *לכם ולא לעובדי כוכבים ואמאי הא חזי למיכל מניה *אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם

למעלה השוואו לדבר אחר: כי נפק רב אויא: אמר ליה רבה בריה רב הונא לאכזה: לאו היינו כו'. ולמה דחיתו והלך לו בכלימה: אני היום סמכוני באשישות. י"ט הוא ודרשתו לרבים וחליתי מטורח הדרשה וקורא אני עלי סמכוני באשישות הביאו לי סעודה ואסעוד: דבעיא טעמא. וזריך אני להרהר ולעייין בה: וטעמא מאי. סוגיא דגמרא הוא: כהנים משלחן גבוה קא זכו. בחזה ושוק וה"ה לבעלים בשאר הצבצור כעבד הטוטל פרס מצוים רבו נמלחת כל השחיטה לשם גבוה: חייבת בחלה. דלחם קרינא ביה: ומערבין בה. ערובי חלות להאיל מצתים לחלך שהצתים רשות לכל יחיד ויחיד והחלך רשות כולן ולריכים ערוב להאיל כל אחד מצוים לחלך: ומשחתפין בה. שחוף קרי במצוי שחלירות הרבה פתוחין לו וכל חלות שצ"ס לפני הצתים ויואלים דרך חלך לרשות הרבים או למצוי: ומברכין עליה. המוליא: ומזמנין עליה. שלשה שאלנו כחת: ונאפת ביו"ט. משום חלק הדועים: והאדם יולא בה ידי חובתו בפסח. לילה הראשון של פסח שהוא מזה לאכול מזה דכתיב בערב תאכלו מזה (שמות יב) ושאר הימים אם רצה לאכול שאר דברים בלא לחם הרשות בידו: לפייסן בנבלה. וגמלחת כולה נאכלת לחם: ומי אית ליה הואיל. סוף סוף מפרנסם הכלבים ממנה שהרי אין לו נבלה ומשום אסמכתא דהואיל וחילו היה לו נבלה קא שרית לה: מיי"ט לחול. לאחר סעוד אפה דהא ודאי לחול הוא: בני באגא. ישראל הדמים בכפרים: דרמו עלייהו קמחא דבני חילא. המלך הטיל עליהם לאפות ולבשל לבני חילו אנשי מלחמתו: כל חדא וחדא כו'. ופליגי רב הונא אדרב חסדא דלמא חליה של נכרי וחליה של ישראל אסור לאפותה: התימני. מתמנת היה כדכתיב (שופטים טו) שמעון חתן התימני מתמנת: חמש. כלומר בין הערבים של יו"ט: בלשת. חיל גדול של גדודי נכרים שמחפשים וצולשין לשלול שלל: ילא שרכם. שנסחברתם בממוון ילא ואבד צבצול הפסד עונש שתענשו על חלול יו"ט: ולא לכלבים לא גרמין: והא חזי למיכל מניה. ולא יקפידו שהרי משלחן היה: היינו דקאמר ליה כו' לא גרס והכי גרס והא חזי לכלבים: תנאי היא. דאיכא תנא דאסר לכלבים: לכל נפש. אך אשר יאכל לכל נפש: הני

ולכיל פנת הרועים ולהניח פנת הכלבים ופריק רב חסדא שאני כלבים הואיל אם נודסנה לו נבילה אפשר להאכלם ונמצאת כל העיסה לדועים בלבד ואקשינן ומי אית ליה לרב חסדא הואיל והא איתמר האופה מיו"ט לחול רב חסדא אמר לוקה לא אסרין הואיל ואי מיקלעי ליה אורחין חזי ליה הא נהשא כוליה ורבה אמר אינו לוקה אסרין הואיל ופרקינן לא שריא דהא מתניתין אלא בראית ליה נבילה מוסלת דוראי מפייס להו לכלבים בה שנמצאת העיסה כולה לדועים: בעו מיניה מרב אי שדו בני החיילות של נכרים קמח על היהודים לאפות אותו ביו"ט להם מותר או אסור ואמר להם אם כשיתנו מאותה הפת לתנוקות של יהודים לא קפדי עליהן הני בני חילא כל הדא והדא חזינא לינוקא ושרי אבל אי קפדי נמצאו כי לנכרים עושין ואסור ומתבין עליה מהא דתניא שאמר שמעון התימני לר' יהודה בן בבא בולשת באה לעירנו לילי י"ט ובקשו לחטוף את כל העיר ושהפנו לחן עגל והאכלנום וא"ל ר' יהודה בן בבא והרי אמר' התורה לכם ולא לעובדי כוכבים לכם ולא לכלבים מכלל שלא עשו כחלכה אמאי והא עגל זה ראוי ליה שאכלו גם הם מצני חתיכה והנכרים אין פחיתו ולא קפדי כי של ישראל היה ופריק רב יוסף עגל מריפה הואי דלא חזי לישראל כלל: לכם ולא לכלבים תנאי היא יש שאומר מותר ביו"ט לעשות

[עיי' תוס' מולין קכב ד"ה עונ וכו']

[מולין קכד:]

[פ"י אחר היום סמכוני באשישות והוסיף וכו' כחלש. ערוך ערך סמג]

[קידושין נב: כ"ק יב: יג. ערכין כד: מולין קכ:]

[קידושין נב: כ"ק יב: יג. ערכין כד: מולין קכ:]

תלח פ"א מ"ח

הגהות

הב"ח

(ח) תוס' ד"ה חזינא חזינא רפתא לינוקא:

פסחים מז: סג

גליון הש"ס

גמ' שומע אני חסי נפש כהמה. עיין טור דף מ"ח ע"א ועיין בריש פרק י"א מ"ט דתנאומות ו"ט:

[ז"ל דהו]

[תוספת' ס"ב]

לעיל כ' ושי"ט

